

ročju znanosti, umetnosti, književnosti in drugje, kamor vas bo postavil poklic, širite luč v temi sveta! Katoliški študenti bodo vedno na to mislili, da ne morejo cveta svojih let posvetiti višji službi kot tej, ako svoje študije in svoje moči pretvorijo v velik apostolat ter v življenju z vso resnobo ostvarijo tista načela, ki jih drugim propovedujejo.

Protikomunistični tedni so se vršili v nadškofiji Liverpool na Angleškem. Potrebni so bili radi tega, ker se je v industrijskih krajih začel med delavci širiti komunizem. Katoliška akcija te nadškofije je začela proti navalu komunistov s krepko protiofenzivo. Nadškof Rihard Dow-

ney je odredil, da morajo duhovniki po vseh cerkvah tri nedelje zaporedoma pridigati o socialnih (družbenih) dolžnostih katoličanov in o borbi proti komunizmu po okrožnici papeža Pija XI. Poleg tega so se te tri tedne vršila po vseh župnijah javna zborovanja proti komunizmu. Razširjali so se po posameznih hišah letaki z odlomki iz papežev protikomunistične okrožnice. Za zborovanja je bilo stalno 40 govornikov na razpolago. Državne in druge oblasti so to akcijo podpirale. Zborovanja so se mogla vršiti v javnih zgradbah in v šolah. Posnemanja vredno v krajih, v katerih se vrši komunistična agitacija ter se širijo komunistične ideje.

Iz nasprotnih taborov.

»Domovina« ne more zatajiti svoje protivnosti katolicizmu, katera počiva v globini njenega liberalnega srca. Je sicer zelo previdna, da skrbno zakriva svoje liberalne rožičke, včasih pa le pridejo na dan. Tako n. pr. piše v svoji številki dne 4. novembra o samostanskih šolah, »da so bile prve pomemčevalnice ženske mladine«. Samostanske šole kot verske šole niso vseč liberalizmu, ki se povsod bori zoper nje. Meščanski liberalizem je ob koncu preteklega stoletja vpeljal v Franciji brezversko državno šolo ter potem ukinil v Franciji vse redove, ki se pečajo z vzgojo mladine. In danes nadaljuje isti meščanski liberalizem, združen z materialističnim marksizmom (socializmom in komunizmom) v ljudsko fronto, svojo borbo zoper verske šole, da bi napolnil prostore brezverskih državnih šol. »Domovina« bi ne bila glasilo laži-svobodomiselnega JNSarstva, ako ne bi napadala samostanskih šol. Očitek, ki ga je v navedeni številki zapisala proti samostanskim šolam, je lažniv. Ljudska in meščanska šola, ki so ju v predvojnem času vzdrževale v Mariboru šolske sestre, sta bili edini šoli te vrste, kjer so se učenke poučevale v svojem maternem, slovenskem jeziku. Nobeno slovensko dete se ni ponemčilo v tej šoli. In to se je godilo v tisti dobi, ko so bili kranjski slovenski liberalci in naprednjaki v kranjskem deželnem zboru združeni in s pogodbo zvezani z Nemci in nemškutarji ter so tako podpirali ponemčevalno politiko nekdanje avstrijske vlade!

O mrtvih je premišljeval »Kmeti list« ter objavil v številki dne 3. novembra svoje premišljevanje. Da bi dobil primerne točke za takšno premišljevanje, ni posegel po »Hoji za Kristusom« Tomaža Kempčana ne po kakšnem katoliškem molitveniku, tudi ne po katekizmu. Posegel je v globino svojega liberalnega srca ter privlekel iz njega misli, čustva in sklepe, ki niso krščanski. Ni mu prav, da je človeštvo v hrepenenju po pravici omahovalo ter premaknilo težišče življenjskih uspehov v onostranstvo, v idealni svet breztesnosti, kar dela po zgledu starih kultur zlasti krščanstvo. Šele sedanja doba je imela, oziroma dobiva pogum, da se je začela odkrito in jasno boriti za človekove pravice tu na svetu. Liberalni kmetijec torej misli, da je vera v onostranstvo in

upanje v posmrtno življenje ovira za ostvareitev človekovih pravic tu na svetu. On ne ve, ker se nikdar ni kaj prida učil, da je krščanstvo po pričevanju zgodovine zajelo predvsem delovne in siromašne sloje ter da je izbojevalo sužnjem svobodo, delu čast in človeku pravice, ki mu gredo kot samostojni osebi. Borba za človekove pravice tu na svetu se tudi danes ne more zmagovito izbojevati brez krščanskih načel pravičnosti in ljubezni. Laži-svobodomiselnemu kmetijcu sta ti načeli tuji, zato ni čudno, da mu je še bolj tuje onstransko življenje in pravica, ki se človeku tamkaj končno veljavno v polni meri podeli. Zato ni sprejel onostranskega življenja z njegovo blaženostjo in kaznijo kot točke svojega premišljevanja. Umrlim sporoča neko skopo priznanje vseh žrtev in vsega dobrega, kar so nam ustvarili in zapustili, in prizanesljivo odpustanje vseh zmot in

napak, ki zaradi njih bičajo tudi nas. O tem, da bi morali dušam umrlih priskočiti na pomoč z molitvijo, dobrimi deli in daritvijo sv. maše, ni v premišljevanju niti besedice. Dokaz, kakšno je krščanstvo liberalnega kmetijca.

»Nova doba« v Celju je nejevoljna radi »razpisa« banske uprave, ki uvaža v šole pozdrave: »Dobro jutro!«, »Dober dan!«, »Dober večer!«, ob slovesu: »Zbogom!«, »Lahko noč!«, za duhovnike pa: »Hvaljen Jezus!« JNSarskemu listu bi bilo edino po godu: »Zdravo!« V svrhu tega »ozdravljenja« predlaga, naj prosvetno ministrstvo uvede enoten pozdrav za vso državo. JNSarskim gorečnikom za samoupravo torej ne ugaja niti tista mrvica odločilnosti, ki jo imajo banske uprave; zato kličejo za vsako malenkost na pomoč vsemogočni centralizem.

Osebnosti.

Stoletnica rojstva znamenitega slovenskega skladatelja. Letos decembra bo minulo sto let, odkar se je rodil znameniti slovenski skladatelj Anton Foerster. Velikemu sinu Slovenije bodo odkrili za stoletnico spomenik in se bodo vršile v Ljubljani celotedenske proslave, posvečene Foersterjevemu spominu.

Zadnji v družini podlegel jetiki. Dne 4. novembra je bil na Pobrežju v Mariboru v spremstvu svojih tovarišev in profesorjev pokopan Pavle Potočnik, 23 letni bogoslovec II. letnika. Rajni je bil iz Železnikov na Kranjskem, maturo je napravil v Ljubljani in se je vpisal na mariborsko bogoslovje. Po daljšem bolehanju je podlegel jetiki, ki je že pred njim pobrala njegove starše, brate in sestre in je bil Pavle zadnji član družine. Blagemu, mnogo obetajočemu in prežgajanemu umrlemu mladeniču bodi Vsemogočni večni plačnik!

Nesreče.

Štirje ponesrečili pri enem požaru. Zadnjič smo poročali, da je postalo žrtev požiga v Bohovi v župniji Hoče pri Mariboru 140.000 din vredno gospodarsko poslopje gostilničarja in sedlarja Jakoba Grašiča. Pri gašenju in reševalnih delih se je hudo opekel domači sin Fric, gospodar, njegova

žena in poveljnik bohovske gasilske čete, g. Franc Novak.

Podlegla požarom. V zadnji številki smo beležili, da je povozil pri Loki v Št. Janžu na Dravskem polju avtomobilist 30 letno Marijo Leber iz Slovenjvasi. Leberjevo so prepeljali v nezavestnem stanju v mariborsko bolnišnico, kjer je podlegla notranjim poškodbam.

Delavec ob nogi. Pri gradnji prizidka v tekstilni tovarni Doctor in drug na Ruški cesti v Mariboru se je zrušil star beton na 34 letnega delavca Jurija Godeca in ga podsul. Ostri robovi betona so Godecu tako zmečkali levo nogo, da so mu jo morali odrezati v bolnišnici.

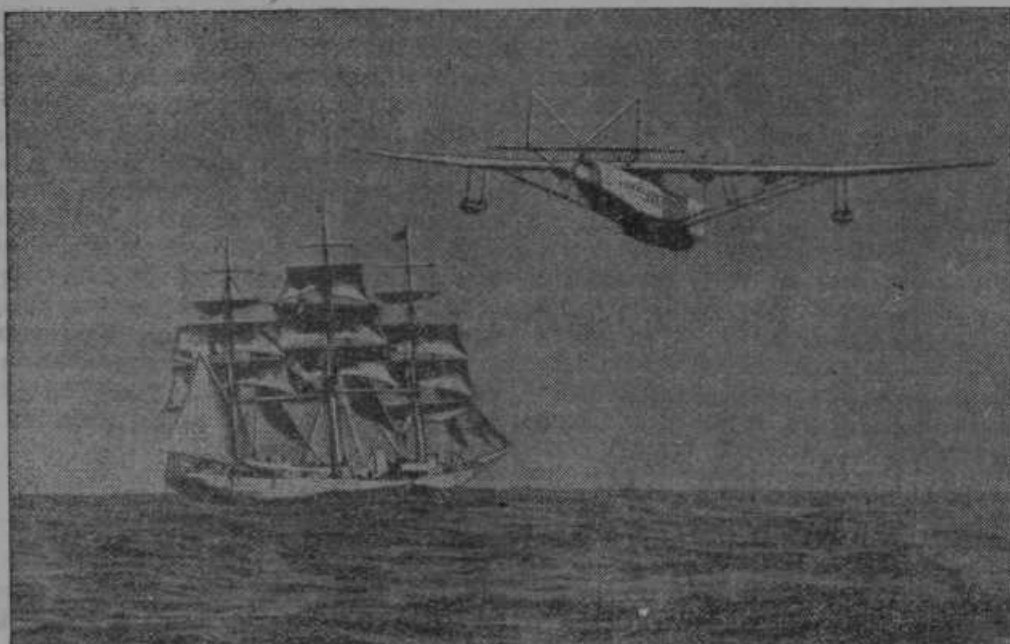
En otrok se ubil, drugi obupno ponesrečil. V Zg. Sv. Kungoti ob severni meji sta se igrala na škodnju šestletni Stanko Nedog in njegov devetmesečni bratec Jožek. Pri valjanju po senu sta se prekotalila oba skozi odprtino na kamenita tla in obležala nezayestna. Domači so našli otroka v mlaki krvi in Jožeku že ni bilo več pomoči. Stanko je bil v brezupnem stanju prepeljan v mariborsko bolnišnico.

Padel s kozolca v spanju. Filip Lemut, 54 letni dninar iz Laškega, se je odpravil zvečer k počitku na kozolec. V spanju je padel s kozolca 3 m globoko. Pri padcu si je pretresel možgane in dobil še razne druge notranje poškodbe.

Smrtna nesreča pod vozom. V Košci pri Zagorju ob Savi je smrtno ponesrečil 32 letni Jožef Povše. Pomagal je bratu pri prevažanju sene in je podpiral voz na nevarnem mestu. Voz se je prevrnil in je

Jeruzalemska ulica, kjer so se spopadli po mohamedanski službi božji Arabci ter Judi.

Srečanje jadrnice in velikega potniškega letala na odprtem morju.

**Zahtevajte povsod
»Slovenskega gospodarja«!**

Japonska ženska mladina se navdušuje z javnimi obhodi za vojno s Kitajsko.

Organizator vstaje Arabcev proti Angležem v Palestini je najvišji mufti ali verski predstojnik mohamedanov v Sveti deželi. Na sliki vidimo muftija, preoblečenega v beduina, na pobegu pred Angleži.

V Nemčiji nastopa pri raznih predstavah mož, ki zna zložiti svoje ude, kakor kaže slika.

Ogenj pred Šangajem, katerega so zanetile japonske letalske bombe.

pokopal pod seboj Jožeta. Ko so voz dvignili z veliko težavo, je bil mladi mož pod njim že mrtev. Rajni je bil svojčas zaposlen pri zagorskih apnenicah, kjer je po nesreči postal invalid in je prejemal invalidsko rento. Kupil si je s prihranki lično hišico v Šklendrovcu in se je nameraval letošnjo jesen poročiti.

Mlad rudar smrtno ponesrečil. V Reštanju je padla med delom na glavo tračnica rudarju Zidarju. Smrtno ponesrečeni je prišel komaj od vojakov in mu je te dni izplačal rudnik prvo plačo.

Dva poškodovana oddana v ljubljansko bolnišnico. V Borovnici pri Ljubljani je besna krava podrla Marijo Germekovo, ji stopila na glavo in ji zlomila desno nogo. — Na Gosposvetski cesti v Ljubljani je prišel s kolesom pod težki tovorni avto 14 letni Srečko Koprivec, mizarski vajenec pri mojstru Ivanu Šemerlu. Koprivcu je avto zlomil desno nogo in je obležal hudo poškodovan. Germekovo in Koprivca so oddali v ljubljansko bolnišnico.

Ljubljanski krznar hudo ponesrečil. Filip Bizjak, krznar iz Ljubljane, se je odpeljal z avtomobilom v Vipavo na obisk. Na povratu ga je zadela huda nesreča v Hruševju, na poti med Razdrtim in Postojno. Na asfaltirani mokri cesti je na ovinku zaneslo avto v obcestno drevo. G. Bizjak si je pri zaletu v drevo zlomil desno nogo, enako njegova 18 letna hčerka Silva. Anton Dolenc pa ima zlomljeno nogo in pretresene možgane. Nepoškodovana je ostala samo gospa Bizjak. Avto se je razbil v sprednjem delu.

Huda nesreča motociklista. V Ljubljani na vogalu Komenskega in Kolodvorske ulice sta trčila motociklist Martin Boško, 21 letni mesarski pomočnik pri mesarju Rodetu na Studencu, in avto. Motociklist si je pri trčenju zlomil roko in pretresel možgane.

Kolesar smrtno ponesrečil. Iz Stražišča pri Kranju so se odpeljali kolesarji na izlet v Poljansko dolino. Med izletniki je bil tudi 30 letni Janez Porenta, sin posestnika

iz Stražišča pri Kranju. Na povratu je zavozil Porenta, ker je bil brez luči, preko tri metre globoke škarpe, priletel v Brežiški potok in so ga našli drugo jutro že mrtvega.

Huda nesreča vlakovodje. Na ljubljanskem tovornem kolodvoru je padel pri odpravljanju vlaka med tračnice 53 letni vlakovodja Anton Majcen, ki pa je ohranil toliko duhaprisotnosti, da se je v hipu stisnil med dva praga in klical, naj vlak ustavi. Vendar se nesreča ni dala povsem preprečiti in je lokomotiva Majcenu strla prsni koš ter strgala z njega obleko. V precej resnem stanju so ga prepeljali v bolnišnico.

Vlak smrtno povozil slovenskega železničarja pri Belgradu. Na postaji Resnik pri Belgradu je padel pod krajevni vlak in so odrezala kolesa glavo železničarju Dominiku Pohl. Smrtno ponesrečeni je bil Slovenec in zapušča ženo z dvema otrokoma.

Razne požarne nesreče. V Žepovcih v Apački kotlini je zažgal petletni fantek s senom in slamo napolnjeno šupo Veronike Kovač. — V okolici Mokronoga beležijo v zadnjem času dva požara. Vdovi Urši Smrekar v Goriški gori je vpepelil ogenj vsa gospodarska poslopja, spravljene pridelke in dva vola. — Vaški otroci so se igrali z vžigalicami in so zanetili ogenj, kateri je uničil posestniku Alojziju Kegleviču kozolec, šupo in čebelnjak.

Razne novice.

Pogojno izpuščeni kaznjenci. Iz mariborske kaznilnice je bilo 7. novembra izpuščenih 17 kaznjencev. Dva od teh sta iz Južne Srbije, ostali iz mariborske okolice. Obsojeni so bili radi ubojev v pijanosti.

Neznan utopljenec v Savinji. V Rimskih toplicah so potegnili iz Savinje popolnoma razpadlo truplo neznanca, ki je že bilo več mesecev v vodi.

Dodatni avtobus na progi Maribor—Slov. Bistrica in nazaj je pričel obratovati v soboto, dne 6. novembra zjutraj do preklica po sledečem voz-

nem redu: Odhod iz Maribora, Glavni trg, vsak dan ob 12.45, 18.15 in 23.30; odhod iz Slovenske Bistrice vsak dan ob 6.45, 14 in 19.15. Avtobus postane na vseh postajah kakor redni avtobus na progi Maribor—Celje.

Izšel je koledarček Kmečke zveze za leto 1938. Naroča se pri tajništvu v Ljubljani, Miklošičeva cesta 17/III, v prodaji pa je tudi v knjižarnah in prodajalnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru in v Ptuj. Cena koledarju je 10 din. Koledarček je v lepi in močni platneni vezavi v zeleni in modri barvi z znakom Kmečke zveze. Vsebinsko koledarja je pestra. Poleg člankov stanovskega značaja, o Kmetijski zbornici in pregledu krajevnih in okrajnih organizacij vsebuje tudi mnogo praktičnih tabel, katere so potrebne tako kmečkemu človeku kakor tudi drugim. Nobena kmečka hiša ne sme biti brez njega. Prosimo, da ga člani naročajo po svojih krajevnih odborih, da bo pošiljatev skupna in zato cenejša. Izdala in založila ga je Kmečka zveza v Ljubljani.

Sanatorij v Mariboru, Gosposka 49, tel. 23-58, je najmoderneje urejen zlasti za operacije. Dnevna oskrba I. razreda Din 120, II. razreda Din 80. Hranilne knjižice se vzamejo v račun. Vodja sanatorija specialist za kirurgijo Dr. Černič. 964

Blasnikova »Velika Pratika« za leto 1938 je izšla in se razpošilja za ceno 5 din za vsak komad. Naročila na tiskarno J. Blasnika nasl., Ljubljana, Breg št. 10—12, in se dobi tudi v trgovinah. To je najbolj priljubljeni in najbolj razširjeni slovenski ljudski koledar že od nekdanj. 1447

Obžalovanja vredni slučaji.

Natančnejši opis požigalčeve zlobnosti. Zadnjič smo prav na kratko sporočili, da je padel orožnikom v roke dolgo zasledovani in iskani požigalec Franc Lubajnshek, 22 letni ključavničarski pomočnik iz Radvanja pri Mariboru. Prijeti je skozi dve leti s požigi ogrožal imetje raznih posestnikov v Razvanju in v Hočah. V omenjenem okolišu so doživeli v teku dveh let 17 požigov in so bili ljudje v neprestanem strahu pred požigalčev roko. Orožniki iz Tezna pri Mariboru so pravilno osumili požigalnih zločinov Lubajnsheka, o katerem so znali, da je skrajno izprijen in da požiga iz strasti ter naslade. Požari v Razvanju so povsem prenehali, ko je moral Lubajnshek pred poldrugim letom k vojakom. Kakor hitro se je vrnil, so se začeli

Kako so iznašli frak?

Pred 150 leti je neki nerodni natak z omaro polni pariškega krojača Jean Jacquesa Fracasu. Ta je ves jezen stekel domov, da bi se preoblekel. Tedaj je videl, da mu je bila suknja le spredaj polita. Krojač je vzel škarje in odrezal sprednja dela suknji in je tako nehote iznašel svečanostno oblačilo moškega sveta: frak. Spočetka so kaj pisano gledali to oblačilo, a slednjic je prišel v modo in je dobil ime po iznajditelju, krojaču Fracasu. Seveda ni bil tedanjim frakom še tak kot je dandanašnji. Predvsem ni bil črn, marveč različnih barv; škrici so se galski tal. K fraku so spadale hlače, in sicer — dekotenke.

Zakopano zlato. 4

Konjem se je mudilo domov k jaslin; zato so hiteli. Voz se je tresel, ker je bila pot slaba. Rozika se je upirala in krčevito držala, ker se je vsakega sunka bala.

Ožboltu je ušel smeh, ko je videl, kako obupano in preplašeno se drži.

»Le dobro varuj svojo drago reč!« se je dobrodušno ponorčeval.

»Ožbolt, lepo te prosim, vozi bolj počasi,« je zastokala Rozika, »veš — jaz — meni je slabo, ko — oh, kako se trese, ne...«

Ožbolt je zadržal konje, da so šli bolj počasi. Rozika si je oddahnila:

»Hvala Bogu...!«

»Za koga pa je potem ta reč, ki jo nosiš, ko se tako bojiš zanj?« je Ožbolt čez nekoliko časa povprašal.

Vtem se je Rozika že spet pomirila. V glavo ji je šinila zvita misel. Kar vse mu bo po resnici povedala, naj Ožbolt potem le vse svoji sestri počenča, tej sveti hinavki, naj si misli, da sta si Tine in Rozika... da, da, tako bo prav!

»Za koga?« je menila. »Za Gradiškega Tineta. Zdaj veš.«

Zasmejala se mu je, da so se ji črne oči kar zasvetile, in se je razveselila, ko je videla, kako debelo jo je pogledal.

Zdaj se ji je jezik razvezal. Le čakaj, še več ti nadrobim! si je dejala.

»Ali se ti zdi čudno?« ga je podregnila. »Morda boš kmalu še kaj več tudi zvedel... Ježeš Marija, glej vendar!...«

Konja sta zavila v vas in sta zopet začela teči, tako da je Rozika kar omahnila.

Stisnila je zobe. Na, zdaj mu je dala! Prav je. Naj si le misli, kar si hoče... in ona njegova tudi, tista Anica...

Nekaj hiš pred Gradiškim sta dohitela Tineta. Roziki je obraz kar zažarel od razigranega veselja.

»To je dobro, da sem te srečala, Tine,« ga je ljubo nagovorila. »Čakaj, grem kar s teboj! Nekaj sem ti prinesla. To boš gledal!«

Previdno je zlezla z voza.

Medtem je Ožbolt na skrivaj opazoval mladega Gradišnika. Hudimana, kako se ta kislo drži! Nak, ta gotovo ni vesel, da mu je Roziko pripeljal! In na zavoj se tako po strani ozira, kakor da ga je strah, da bi se ta reč mogla zdaj pa zdaj razleteti. Da, prav tako, si je mislil Ožbolt, in se je moral spet smejati.

Potem se je spomnil, da je za Gradišnika nekaj železnine pripeljal. Dal mu jo je in zamahnil po konjih, da bi se čim prej izgubil. To bi slepec videl, da s tema dvema ni vse prav; zato je bolje, da človek ni zraven, kadar sta sama.

Zahvaliti bi se mu bil Tine pa že mogel! Vsaj

pojaviati požigi. Letos septembra so ga že vtaknili tezenski orožniki pod ključ, a ga je sodišče radi pomanjkanja dokazov izpustilo. V noči na 1. november je zažgal Lubajnske gospodarsko poslopje Jakoba Grašiča v Bohovi pri Hočah. Nekaj minut za tem pa sredi polja stoječi stog slame, last tovarnarja Tavčarja v Mariboru. Poleg napol zgorale slame, ki ni mogla goriti vsled mokrote, so našli na Lubajnskeka naslovljeno pismo in to ga je izdalo. V drugič aretirani je skraja tajil. Po daljšem oklevanju in pod težo dokazov je do 2. novembra orožnikom priznal sedem požigov, ki so bili izvršeni v Hočah, med temi tudi pri svoji stari materi.

Vlom v stanovanje stavbenika. Na Betnavski cesti v Mariboru je bilo v noči vlomljeno v stanovanje stavbenika Ivana Spesa starejšega. Vlomilec je pokradel razne obleke za 7000 din, gotovine 2000 din se pa ni dotaknil.

Huda poškodba spečega vasovalca. Martin Hanuš, 30 letni delavec, je pri Devici Mariji v Brezju pri Mariboru zaspal pod oknom dekleta, katero mu ni hotelo odpreti. Spečega je izsledil baže nek drug vasovalca, ki je zelo nevarno zabodel Hanuša ter zginil. Hudo poškodovanega so prepeljali reševalci v mariborsko bolnišnico.

Smrtna žrtev fantovskega pretepa. V pretepu je bil v Loki pri Framu zaboden v vrat ter roko Franc Pliberšek, 26 letni posestnikov sin. Zabodenega so spravili v mariborsko bolnišnico, kjer je umrl in so ga sodno raztelesili.

Beg iz življenja. V gozdu nad Pekrami pri Mariboru so našli obešenega 26 letnega delavca Alojzija Kneht. — Na Janževem vrhu pri Breznu ob Dravi se je obesil 40 letni posestnikov sin Rudolf Hafner od Sv. Lovrenca na Pohorju. V obeh samomorilnih primerih je vzrok bega iz življenja neznan.

Smrt zaključek preprirov med bratoma. Preprestanih preprirov sta živela v Hra-
bju pri Poljčanah brata: 23 letni Jožef Sajko in 20 letni Martin, sina posestnika.

Brata sta se iz sovraštva večkrat tudi stepla. Pred kratkim se je vrnil domov v bolj okajenem stanju Jožef v spremstvu prijatelja Franca Miheljiča. Oba sta bila oborožena in sta hotela začeti pretep z Martinom, katerega še ni bilo doma. Ko se je Martin krog devetih zvečer vrnil, sta navalila oba nanj. Dobil je par poškodb, se izmuznil napadalcema in se je skrtil ter zaklenil v sosedno sobo. Brat Jože je razbijal nekaj časa po vratih, nato se je podal na prežo pred hišna vrata. Martin se je oborožil z dolgim kuhinjskim nožem ter je stopil na prag hiše. Ko je Jože zagledal brata, ga je napadel in je priletel na nož, s katerim ga je sunil Martin v prsa in ga je zadel smrtno. Jože je v nekaj minutah izkervavel. Martina Sajka in Franca Miheljiča so predali orožniki v sodne zapore. Žalostna smrt je zaključila prepire in pretepe med mladima bratoma!

V celjsko bolnišnico so se zatekli. V Vrheh pri Teharju je bil napaden 38 letni brezposelni zidar Jože Mlakar. Z nožem je dobil poškodbe na glavi, rokah in plečih. — Na Gomilskem je dobil z ročico po glavi in z nožem po roki Franc Piki, 39 letni brezposelni kolarski pomočnik iz Mozirja. — V Lembergu pri Novi cerkvi sta napadla dva 25 letnega kovaškega pomočnika Mihaela Lampreta in 26 letnega tesarja Martina Cigelšeka iz Lemberga. Oba sta dobila z železnim predmetom hude poškodbe na glavi. Zgoraj omenjena četvorica se je zatekla po zdravniško pomoč v celjsko bolnišnico.

Vasovalca se zoperstavila orožniku. Orožnik je zalotil pod oknom 21 letnega kovaškega pomočnika Franca Marko iz Vitanja. Vasovalca je hotel orožnika napasti. V silobranu je orožnik udaril fanta s puškinim kopitom po glavi in ga je zabodel v nogo.

Obstreljen v levo nogo. Gozdni čuvaj Fedran od Sv. Miklavža pri Vojniku je nalezl v gozdu na 16 letnega posestnikovega sina Rudolfa Vengust iz Ljubečne. Čuvaj je pozval fanta na stoj, a ta je zbežal in radi tega ga je čuvaj obstrelil v levo no-

go. Obstreljenega so oddali v celjsko bolnišnico.

Božjasten fant si sam končal življenje. V Prevorju pri Pilštajnu so našli po dveh tednih blizu doma obešenega 19 letnega božjastnega Alojzija Frliča, ki si je končal življenje v neodgovornem stanju.

Dobro organizirani kolesni tatovi. Ljubljanska policija in orožniki z Vač pri Litiji so izsledili dobro organizirano družbo, ki se je ukvarjala s tatvino koles na debelo. Družba je posedala svojo lastno delavnico, v kateri so nakradena kolesa razdirali, jih predelovali in prodajali. Na ta način je bilo prodanih 43 koles in je orožnikom že znanih 27 kupcev. Izmed vseh tatov se je najbolj odlikoval 27 letni Jože Doblekar, ki je doma iz Hoste pri Vačah in je tat iz mladosti. Doblekar je ukradel lani v Ljubljani 16 koles. Ta kolesa je pripeljal na Vače, kjer so jih razdrli, nanovo sestavili, prepleskali in prodali po 200 do 300 din komad. Zaprt je tudi posestnik Dolinar z Gore pri Moravčah. Aretirani je izučen ter spreten mehanik in je šesti član tatinske kompanije, ki je pod ključem. Poseda v Gori mlin. Tamkaj je predelaval od Vačanov mu izročena ukradena kolesa in jih je znal tako sestaviti, da so zgledala kot povsem nova. Tatvine omenjene družbe so bile z vso spretnostjo razpredene po vsej Sloveniji in so segale celo na Hrvaško.

Pri vladu odnešenih 7000 din. V Zasipu pri Bledu je bilo vlomljeno v hišo nekega posestnika. Z vlomilcem je zginilo 7000 din gotovine.

Prijet vlomilec in tat. V gostilni pri Brolihu v Podgorju pri Kamniku so aretirali orožniki Stanka Zupanc, p. d. Kosovega iz Zaloga pri Kamniku. Prijeti je znan tat koles in vlomilec. Pri pogledu na orožnike se je pognal z odprtim nožem v beg, a so ga le ujeli ter razorožili. Pri njem so orožniki našli razne vlomilske pripomočke.

Izpred sodišča.

Dva obsojena radi krvavega dejanja. V Sp. Velovlaku v župniji Sv. Lovrenc v Sl. goricah ima gostilno vdova Terezija Ko-

besedo bi mu bil lahko voščil, ko je imel zan opravke...

Tine pa se je držal kakor nebo pred nevihto. Kaj neki si Rozika donišluje? Kaj naj stori z njo?

Gledala je vanj in čakala. Seveda, mislila si je, da jo bo povabil na svoj dom...

Tine je preudarjal. Ne, v hišo je noče spravljati. Najbolje bi bilo, ko bi se takoj spet vrnila. Bo pač vzel ta preklicani zavoj — v božjem imenu!

»Daj sem!« je dejal in še okleval, »in več... bo... da se takoj vrneš, drugače si bodo ljudje jezike usili... prihodnje dni pridem kdaj k vam; tedaj se pomeniva. Zbogom!«

Zasukal se je in z dolgimi koraki mahnil proti domu.

Tudi Roziki ni ostalo nič drugega kakor — domov. Od same jeze bi bila najrajši tulila.

Tine je stopal počasi po stopnicah v svojo izbo. Zavoj je shranil v omaro in dvakrat zasukal ključ. Bog ve kako prijetno se mu ni zdelo, da ima tako reč v svoji izbi; ali tu vsaj nihče do nje ne more. Sedel je na rob postelje in strmел v omaro.

Kaj zdaj?

Rozika seveda misli, da se bo takoj lotil...

Toda to se laže reče, kakor stori. Saj še nikoli ni imel dinamita v roki. Zajee streljati pa skale razstreljevati — to ni eno in isto.

Prenaglil se ne bo. Že zaradi tega ne, da Roziki ne bi greben zrastel. Ta bi si res še mogla misliti,

da bo skakal, kakor mu bo ona godla. Zadnjič je tako nekam namigavala, kakor da sta si že v besedi...

In če je zaklad že štiri sto let v zemlji, bo že še kak teden tudi počakal.

Ne da bi bil vedel, kdaj, so mu misli ušle drugam. Spomnil se je, da bi moral Ožboltu nesti tobaka zato, ker se mu niti zahvalil ni, da mu je pripeljal železnino s seboj iz mesta.

Ta misel ga je navdala s takim veseljem, da je začel žvižgati, in je žvižgal vso pot do hleva.

Stara dekla, ki je v kuhinji pomivala, je prisluhnila z odprtimi usti, ker je bila naglušna in je menila, da ne čuje prav.

»Treza, ali si čula kdaj našega gospodarja, da žvižga?« se je obrnila in je vprašala kravarico; šele tedaj je videla, da te ni v kuhinji.

Po večerji je snel Tine jopič s klina, vtaknil tobak v žep in šel. Tisto prejšnje veselje ga je sicer že minulo, pa se mu ni zdelo prav nič čudno, ker se je medtem že ozrl v ogledalo. Šel bo pa le.

Noč je topla in mirna in na nebu je mesec v polnem in sveti prav na kapelico zgoraj... Na kraju vasi je hišica in skozi okno sveti drobna luč.

Anica sedi za mizo. Glavo sklanja nad nekim delom. Okno je odprto. Skozi odprto okno pa gleda tiha noč...

Ožbolt leži na klopi za pečjo in ker se je pravkar

Zlatnik v želođu

Neki ribič iz bližine Burgasa na Bolgarskem je lovil jesetre in jim jemal kavlar. V želođu takšne ribe je pa v svoje neizmerno presenečenje našel velik zlatnik, ki ga je oddal oblastem. Te so ugotovile, da gre za več sto let star arabski zlatnik, ki je prišel na Bolgarsko mogoče v času, ko so vladali tam Turki. Na kakšen način je prišel novce ribi v želođu, ne morejo ugotoviti.

Koliko trpi Angleška radi saj?

9.000.000 ton dima zastruplja vsako leto zrak Velike Britanije; 80 ton saj pade vsako uro na London. Za popravila in anaženje poslopij, ki so jih razjedle ali počrnila

vačec. Za naklonjenost Kovačeve sta se potegovala Anton Horvat, oženjeni 28 letni posestnik iz Podvincev, in Josip Rojs. Dne 14. marca sta popivala oba tekmeča v omenjeni krčmi. Horvat in njegov pomagač Simon Bezjak iz Kicarja sta uprizorila prepir in sta zvalila Rojsa, da je šel v spalnico pogledat, kaj se tamkač godi. Kakor hitro je stopil Rojs v spalno sobo, ga je lopnil Horvat z gaojnimi vilami po glavi. Bezjak ga je pa zabodel s kuhinjskim nožem v srce. Rojs se je zgrudil na mestu mrtev. Dne 3. novembra je obsodilo

mariborsko sodišče Horvata na deset let, Bezjaka pa na deset let in en mesec robije.

Obsojena, ker sta ukradla za 4000 din vina, žganja in sadjevca. Pred malim kazenskim senatom v Mariboru sta dajala odgovor: 23 letni mlinarski pomočnik Rudolf Stajnik in 55 letni delavec Tomaž Zorjan. Omenjena sta izvršila letos februarja v okolici Ljutomeru pet vlomov v kleti, iz katerih sta odnesla za 4000 din vina, žganja in sadjevca. Stajnik je dobil dve leti strogega zapora, Zorjan pa štiri leta robije.

Občni zbor Prosvetne zveze v Mariboru — polovična vožnja!

Udeleženci občnega zbora Prosvetne zveze v Mariboru naj kupijo na odhodni železniški postaji celo vozno karto do Maribora ter obrazec »K 13«, vozne karte pri dohodu ne smejo oddati, ker bo veljala za brezplačni povratek, ko dobijo na obrazec »K 13« potrdilo Prosvetne zveze, da so se občnega zbora res udeležili. Polovična vožnja velja za vse vlake razen ekspresnih. — Odbor Prosvetne zveze v Mariboru.

Katoliško prosvetno društvo pri Sv. Ani v Sl. goricah ponovi na Martinovo nedeljo 14. novembra popoldne po večernicah v Katoliškem prosvetnem domu krasno zgodovinsko igro »Turški križ«. Prijatelji poštene zabave od blizu in daleč vljudno vabljeni!

Sv. Benedikt v Slov. goricah. Po krajšem presledku so igralci našega prosvetnega društva zopet pokazali, kaj zmorejo na odru. V nedeljo, dne 31. oktobra so nas povedli z igro »Grobovic« v posebno razpoloženje jeseni, časa okoli Vseh svetnikov in Vernih duš. Jesen je čas nasprotij v naravi. Priroda sicer umira, a zdi se, da je ravno v tem svojem umiranju najlepša, ko se ob svoji smrti odene v vso pestrost jesenskih barv. Tudi v igri »Grobovic« umira mlada mati, gospodinja pri hiši, njena smrt je sicer tragična, a ima nekaj lepega na sebi — ona umira kot po-

roštvo, da se bo krivica, ki se drža hiše že desetletja, popravila. Šele preko njenega groba si podajo roke in pride do sprave. Dvoje nam igra predoči: Premoženje, posebno krivično, ne pri- nese sreče, ampak resna, ne slepa, izbira življenjskega druga, in drugo misel, krivica, ki se

Sv. Barbara pri Mariboru. Na dan Vseh svetnikov opoldne so tužno zapeli zvonovi ter naznanili, da je umrl Tomaž Dvoršak, posestnik v žikarčah. Bil je mož poštenjak, kakršnih je danes malo, ter izredno milega in dobrega srca. V njegovo hišo so zahajale le dobre knjige in časopisi, med katerimi je vsa leta zavzemal prvo mesto »Slov. gospodar«. Ko so bile še male občine, je bil osem let občinski odbornik in svetovalec. Bil je tudi od početka član Apostolatstva, mož ter je z lepim zgledom pristopal vsako prvo nedeljo k mizi Gospodovi. Velika množica ga je spremljala k zadnjemu počitku in nobeno oko ni bilo suho, ko se je preč. g. župnik ob odprtem grobu poslovil od njega. Na sedmini se je nabralo za novo bogoslovje 113 din. Mir in pokoj njegovi duši, njegovim domačim pa naše so- žalje!

Velika Nedelja. V sredo 3. novembra so na tukajšnjem pokopališču položili k večnemu počitku nadvse zaslužnega moža, od vseh spoštova-

KNJIGE ZA ZIMSKE VEČERE

Zahtevajte seznam naše založbe, dobite ga brezplačno! Tam si lahko izberete knji- ge vseh vrst, zabavne in poučne! Pišite Tiskarni sv. Cirila v Mariboru ali v Ptuj!

drži hiše, mora biti popravljena. Predstava te resne igre je pokazala, da imajo naši ljudje smisel za te vrste iger.

Poljčane. V nedeljo 14. novembra ob pol štirih priredi Prosvetno društvo lepo veseloigro: »Kdor se poslednji smeje.« Za Martinovo nedeljo, ki je dan veselja kljub težkim časom, bo to primerno razvedrilo. Igra, ki v naši bližini še ni bila igra- na, je polna dobrih šal in veselega smeha. Pri- jatelje dobre zabave — domačine in sosede — vabimo!

nega Matija Kocipra iz Stanovna, da se je za vedno ustavil pri Veliki Nedelji, kamor je hodil nedeljo za nedeljo, v vsakem vremenu in času poldrugo uro daleč častit svojega Boga. Njegovo življenje je bilo skozi 53 let ena sama težka križeva pot slovenskega moža od rojstva do smrti, da ga je kremenila in klesala njegov zna- čaj, da je bil v svoji nedopovedljivi dobroti in plemenitosti velik mož. — Že leta 1916 ga je za tostransko življenje zapustila žena v skrbi za otroke, ki jih je oskrboval z mučeniško mariji- vstjo in jim dajal rasti s svojo ljubeznijo, da je danes sin Peter šolski upravitelj pri Svetinjah. Vanček pa občinski tajnik svetinjske občine in vsem lebdil pred očmi spomin na ranjkega ateka, da hodijo po njegovi poti, ki je bila pot zaved- nega slovenskega moža tudi takrat, ko so bile preizkušnje najtežje. — Ranjki je bil ustanovni član velikonedeljske posojilnice in hranilnice in njen odbornik od ustanovitve 1909, dolgoletni župan bivše občine Runeč, nato podpredsednik in

razne jedke kisline tež- kega, prašnega in mast- nega ozračja, je plačala Anglija 60.000.000 ster- lingov v zadnjih 25 le- tih. Zato so se sedaj za- čele oblasti boriti z vso silo za pametno porabo kuriva, za pravilno od- vajanje raznih kemičnih proizvodov, ki se naha- jajo v sirovem premogu in se pri zgorevanju oprasačajo ter zastruplja- jo zrak, za nekako seja- nje dima, da ves prah in saje ostanejo na mestu in se ne dvigajo v zrak. V Londonu, kjer imajo ogromno število tovarn in še več zasebnih po- slopij, v katerih se tudi kuri, je megla vedno najgostejša in najbolj črna. Vsak dan razseje- jo londonski dimniki 2000 ton sajastega pra- hu nad mestom.

spomnil Rozike in njenega zavoja, pripoveduje ma- teri in sestri, kako jo je vozil.

Anica je odložila šivanje. Zopet Rozika in Tine! Toda Tine ni bil prav nič vesel, ko je zagledal Ro- ziko; tako pripoveduje Ožbolt. Da... Aničin nežni obraz je počasi zardeval in se nabrekli od jeze.

»To je gotovo res,« se je razvnela, »ko bi ga Rozika dobila, bi se mi smilil. Ta ima tak lažniv pogled in ti ne more prav v oči pogledati... Tine pa je tako dobra duša; samo ljudje so ga tako skazili.«

To je rekla tisti trenutek, ko je šel Tine pod oknom. Ko je začul svoje ime, je obstal kakor vkop- pan. Prejšnje veselje ga je zopet toplo objelo in pol minute pozneje je potrkal na duri, ravno prav še, da Anici ni bilo treba odgovoriti, ko jo je mati vprašala:

»No, odkod pa ti to tako dobro veš, da je Tine dobra duša?«

IV.

Tako ne more dalje!

Rozika čuti, da ne more več čakati. Teden je minul, drugi gre že h kraju. Ko se gleda v ogledalu, vidi obraz z upadlimi očmi, okoli ust pa dve zgubani brazdi. Spati ne more, jesti ne more, samo čakanje jo je. Zlato, zlato! Kakor vročična bolezen je misel na zlato, kri ji pije, mozeg ji sesa. Da bi ga ne našla, tega niti pomisli ne, tako je vsa obsedena od pohlepa.

Ali Tine — kaj počne ta? Ne gane se, ne pride ne, niti glasu ni od njega.

Ko začuje ponoči strele z nove ceste, plane po- konci in prisluhne, ali ni to morda že gori pri ka- pelici.

Oh, Tine!

Svojeaga upanja se oklepa kakor človek, ki se utaplja, za vrbovo šibico.

Ker je mislila, da ne more vzdržati, je bila zadnjo nedeljo na Bistrici pri maši. Po opraviilu je šla čisto počasi mimo Gradišča, ker si je dejala, da jo bo došel Tine in da se bo pomenila z njim.

Tine je res prišel, toda z njim so bili Ožbolt in njegova mati in Anica. Prijazno je pozdravil: »Dobro jutro, Rozika!« — in vsi štirje so šli mimo nje.

Anica... vendarle Anica... vse skup ji nič ni pomagalo, si je mislila Rozika, ko je šla proti domu. Prvič je videla Tineta, da se je od srca smejal. Oh, kako bi to Anico! Zdrobila bi jo s pestmi!

Vrnila se je domov, ker si ni upala k Tinetu na dom.

(Dalje prihodnjič)

Vse šolske potrebščine

dobite najceneje in najboljše v prodajalnah

Tiskarne sv. Cirila v Mariboru in Ptuj!